

ZATWIERDZAM
WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

.....
Agata Wojtysek
.....

Procedura szacowania strat w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz budynkach mieszkalnych w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne.

I. Szacowanie strat w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej

Komisje Gminne winny dokonywać szacunków strat, **tylko i wyłącznie** tych które powstały w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych takich jak: powódź, huragan, piorun, susza, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, deszcz nawalny, obsunięcia się ziemi, grad, lawina (i tak je określać w protokołach indywidualnych rolników)

1) **powódź** – oznaczają szkody powstałe wskutek:

- a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących i stojących,
- b) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
- c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich.

Nie traktuje się natomiast jako zalania, nawilgocenia gleby, jeżeli nie było ono poprzedzone wystąpieniem wody na powierzchni gruntu. Jako zalania nie traktuje się również zastoisk wodnych, utrzymujących się corocznie w terenach podmokłych o wysokim poziomie wody gruntowej przez dłuższe okresy czasu niezależnie od nasilenia opadów atmosferycznych.

2) **huragan** – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;

3) **piorun** – oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia, potwierdzonego dokumentem z Policji lub Straży Pożarnej lub Powiatowego Inspektora Weterynarii w przypadku zwierząt gospodarskich, jeżeli zdarzenie miało miejsce poza budynkiem inwentarskim;

4) **suszę** – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb; w przypadku gdy dla danej rośliny nie jest prowadzony monitoring suszy, szkody można szacować, jeżeli monitoring potwierdza wystąpienie suszy w uprawach o analogicznych wymaganiach

wodnych;

5) **ujemne skutki przezimowania** – oznaczają szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;

Wymarzenie – pod pojęciem należy rozumieć wymarzenie zbóż, które występuje, gdy zboża nie są pokryte pokrywą śnieżną i gdy następuje dłuższe i nagłe obniżenie temperatury. Jest to nieinfekcyjna choroba zbóż. Stopień wymarzenia zbóż zależy od ich jesiennego zahartowania (stan fizjologiczny, który zależy od ilości nagromadzonych cukrów i stopnia uwodnienia komórek) i przedwiosennego rozhartowania. Zboża są dobrze zahartowane, gdy jesienią przez okres 3 do 4 tygodni utrzymuje się słoneczna pogoda i temperatury są dodatnie, ale bliskie zeru. Następnie po tym czasie korzystne jest nieznaczne obniżenie temperatury poniżej 0°C. Główne objawy to żółknięcie, brunatne i skrzycone liście zbóż. Chore rośliny łatwo wyciągnąć z ziemi. Obumarłe rośliny stopniowo zasychają i na polu powstają puste miejsca. Gdy pod wpływem niskich temperatur nie ulega uszkodzeniu węzeł krzewienia rośliny to w czasie okresu wegetacji następuje regeneracja innych zniszczonych części roślin. Rośliny są osłabione i opóźnione w rozwoju. Temperatury, które powodują uszkodzenie węzła krzewienia to dla jęczmienia ozimego około -12°C, dla pszenicy ozimej -15 °C, a dla żyta - 18 °C;

Wymoknięcie – pod pojęciem wymoknięcie należy rozumieć proces zachodzący, gdy podczas zimy/przedwiośnia występują dni o bardzo niskiej temperaturze oraz obfitych opadach śniegu, gdzie następnie w krótkim odstępie czasu przychodzi odwilż, podczas której śniegi topnieją a gleba pozostaje cały czas zamrożona. Dochodzi wtedy do wymoknięcia roślin, na skutek ich zalania lub wytworzenia skorupy lodowej. Symptomami zniszczenia plantacji jest brunatnienie i gnienie roślin,

zerwanie części nadziemnej od korzenia, ubytki blaszki liściowej i masy korzenia oraz rozsadzanie tkanek wskutek zmian turgoru;

Wyprzenie - ma miejsce gdy na niezamarzniętą ziemię spadnie gruba warstwa śniegu utrzymująca się przez 1 do 2 miesięcy. Rośliny pod śniegiem intensywnie oddychają (dodatnia temperatura, ale nie zachodzi proces fotosyntezy z powodu braku światła). W efekcie rośliny są osłabione lub zamierają „z głodu” (wyczerpywanie się substancji pokarmowych). Pierwsze objawy są widoczne po stajaniu okrywy śnieżnej. Chore rośliny mają liście żółknięte, zwiędnięte i łatwo dają się rozetrzeć palcami. Chore rośliny mogą zostać zaatakowane także przez pleśń śniegową zbóż pałecznicę zbóż i grzyby a po zejściu okrywy śnieżnej są podatne na wymarznącie. Najwrażliwsze na wyprzenie jest żyto.

Wysadzanie – pod pojęciem wysadzanie należy rozumieć proces występujący najczęściej na przedwiośniu, gdy temperatura w dzień jest dodatnia, a nocą ziemia zamarza. Na glebach bogatych w próchnicę i gromadzących wodę dochodzi wtedy do uszkodzenia i rozrywania korzeni, a nieraz do „wysadzania”, czyli wypychania ich na powierzchnię;

Wysmalanie - występuje gdy zboża nie są pokryte pokrywą śnieżną, gdy następuje dłuższe obniżenie temperatury i gdy przez dłuższy czas wieje wiatr. Jest to nieinfekcyjna choroba zbóż. Chore rośliny stopniowo więdną, brunatnieją i zamierają. Takie zjawisko ma miejsce w wyniku stopniowego odsłaniania węzłów krzewienia i nadmiernej utraty wody przez rośliny, która nie może być uzupełniona przez korzenie z powodu niskich temperatur.

- 6) **przymrozki wiosenne** – oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
- 7) **deszcz nawalny** - oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;

UWAGA!

W przypadku wystąpienia deszczu nawalnego, huraganu lub przymrozków wiosennych wymagana ekspertyza wydana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

- 8) **obsunięcie się ziemi** - oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:
  - a) zapadanie się ziemi - uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie;
  - b) usuwanie się ziemi - uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
- 9) **grad** - oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;
- 10) **lawinę** – oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota.

• Zasady zgłaszania wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, zadania i odpowiedzialność komisji gminnych.

1. Tuż po wystąpieniu na terenie gminy/miasta niekorzystnego zjawiska atmosferycznego (za wyjątkiem suszy i ujemnych skutków przezimowania) generującego straty jednak **nie później niż w ciągu 48 godz.** wójt/burmistrz/prezydent powiadamia bezpośrednio Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego o charakterze i dacie jego wystąpienia.
2. Następnie po przeprowadzeniu wizji lokalnej w ciągu 7 dni należy poinformować Pełnomocnika ds. usuwania skutków klęsk żywiołowych o wstępnym rozmiarze strat. **Zawiadomienie** stanowić będzie informację o tym, że samorząd zgodnie z procedurami przystępuje do szacowania strat. (wzór zawiadomienia o wystąpieniu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego – załącznik nr 1 do procedury szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działkach specjalnych

produkcji rolnej oraz budynkach mieszkalnych w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne).

2a. Każde zawiadomienie będzie formalnie weryfikowane przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego z możliwością kontroli w terenie. Niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym musi być dotknięty pewien obszar/najmniej sołectwo/, na którym znajdują się poszkodowane gospodarstwa, w rozmiarach stanowiących zagrożenie dalszego ich funkcjonowania, z wyjątkiem szkód powstałych w wyniku pioruna

3. Wójt/burmistrz/prezydent w zwyczajowo przyjęty sposób informuje rolników o możliwości przeprowadzenia szacunków strat oraz terminie ich przeprowadzenia. Szacowanie strat możliwe jest tylko i wyłącznie na wniosek poszkodowanego rolnika (wzór wniosku - załącznik nr 2 do procedury szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz budynkach mieszkalnych w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne).

Wypełniony formularz wniosku rolnik winien złożyć niezwłocznie, jednak nie później niż 10 dni od daty wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego do urzędu gminy właściwego ze względu na miejsce wystąpienia strat lub innym miejscu ustalonym przez gminę (np. u sołtysa). W uzasadnionych przypadkach wniosek poszkodowanego może zostać przyjęty i procesowany po upływie wyznaczonego terminu składania wniosku, jeżeli nadal istnieje możliwość realnego oszacowania szkód.

W przypadku gospodarstwa rolnego położonego na obszarze co najmniej dwóch gmin, w których wystąpiły szkody, wnioski składa się do każdej gminy oddzielnie, wpisując do nich tylko uprawy znajdujące się na terenie danej gminy.

Do wniosku producent rolny dołącza kserokopię wniosku o płatności bezpośrednie w celu informacji o powierzchni gospodarstwa rolnego, oraz kopie zgłoszenia do systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ)

W przypadku wystąpienia suszy do wniosku należy dołączyć wypis z rejestru gruntów celem ustalenia kategorii gleby na której prowadzona jest uprawa.

W przypadku niekompletnych lub nieprawidłowo wypełnionych wniosków wójt/burmistrz/prezydent wzywa poszkodowanego do uzupełnienia wniosku bądź odmawia przyjęcia wraz z podaniem uzasadnienia.

Komisja powinna przeprowadzić wizję wszystkich szkód wymienionych we wniosku (tj. w uprawach, zwierzętach i środkach trwałych) oraz sporządzić dokumentację fotograficzną.

Po sporządzeniu indywidualnych protokołów są one przekazywane do gminy, na terenie której znajduje się siedziba gospodarstwa (tzn. miejsce zamieszkania rolnika) Komisja w tej gminie sporządza protokół zbiorczy, wpisując do niego straty ze wszystkich protokołów indywidualnych oraz uprawy w których strat nie było, a następnie przelicza % poziom szkód w skali całego gospodarstwa rolnego. Jeżeli w miejscu zamieszkania rolnik nie posiada żadnych upraw, wniosek o stratach składa do gminy właściwej ze względu na miejsce położenia upraw. Sporządzone przez komisje indywidualne protokoły gmina przekazuje do gminy właściwej ze względu na miejsce położenia większej części upraw, w celu sporządzenia protokołu zbiorczego.

UWAGA! Konieczna jest współpraca między gminami.

4. **Komisja Gminna przeprowadza wizję** na miejscu wystąpienia szkód i dokonuje szacunków zakresu i wysokości strat zgodnie z terminami wskazanymi w obowiązującym Zarządzeniu Wojewody Świętokrzyskiego, na podstawie której sporządza **protokoły szkód - indywidualne lub zbiorcze** w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach które winny zostać podpisane przez komisje i poszkodowanego lub osobę przez niego upoważnioną (wzór protokołu – załącznik nr 4 do procedury szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz budynkach mieszkalnych w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne).

W przypadku odmowy podpisania protokołu przez rolnika fakt ten powinien zostać uwidoczniiony w protokole. Należy sporządzić dokumentację

fotograficzną oraz przyjąć pisemne wyjaśnienia od rolnika lub sporządzić notatkę służbową zawierającą ustne wyjaśnienia poszkodowanego. Notatka winna być odczytana oraz podpisana przez obecnych członków komisji.

Po dokonaniu niezbędnych wyliczeń należy zapoznać producenta rolnego z kompletnym protokołem i uzyskać jego podpis.

5. Następnie Komisja Gminna sporządza **zestawienie zbiorcze** z terenu danej gminy, odrębne dla każdej kłęski (załącznik nr 5 do procedury szacowania strat w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz budynkach mieszkalnych w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne).
6. Przewodniczący komisji lub wyznaczony przez niego członek komisji, posiadający pisemne upoważnienie wójta/burmistrza/prezydenta składa do Wojewody w ciągu 30 dni od dnia oszacowania szkód tj.: od ostatniego dnia przeprowadzenia lustracji w terenie, wskazanego w zestawieniu zbiorczym
  - **Zestawienie zbiorcze** z terenu danej gminy, odrębny dla każdej kłęski zgodnie z przyjętym terminem w obowiązującym Zarządzeniu Wojewody Świętokrzyskiego
  - **2 egzemplarze indywidualnych protokołów oszacowania szkód wraz z załącznikami** w których poziom szkód był wyższy niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej lub poziom szkód w odniesieniu do pojedynczego środka trwałego przekroczył kwotę 1 050 zł,
  - imienny wykaz poszkodowanych
  - w przypadku wystąpienia deszczu nawalnego, huraganu, przymrozków wiosennych - ekspertyzę IMiGW
  - kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem zarządzenia wójta/burmistrza/prezydenta z ustalonym składem osobowym Oddziału terenowego oraz kopię dokumentów zaświadczających o wykształceniu przewodniczącego i członków komisji (wykształcenie zgodne z zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji

Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.), bądź potwierdzenie sołtysa - załącznik nr 3 do procedury szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz budynkach mieszkalnych w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne.

7. Pracownik merytoryczny Wydziału Infrastruktury i Rozwoju ŚUW w Kielcach weryfikujący protokoły z oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, niezwłocznie po potwierdzeniu protokołów, powiadamia wójta/burmistrza/prezydenta miasta o możliwości odbioru potwierdzonych z upoważnienia Wojewody protokołów.
8. Odbioru protokołów z WIiR dokonuje przewodniczący komisji lub osoba upoważniona, po przedłożeniu imiennego, pisemnego upoważnienia wójta/burmistrza/prezydenta miasta, które pozostaje w aktach sprawy WIiR.

• Sposób postępowania komisji w celu prawidłowego i rzetelnego oszacowania szkód

1. W celu zapewnienia obiektywizmu i bezstronności przy szacowaniu szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej członkowie komisji NIE mogą brać udziału w oszacowaniu szkód w gospodarstwie:
  - 1) własnym lub małżonka;
  - 2) rodzeństwa członka
  - 3) innych osób, z którymi pozostają w takich relacjach, mogących wywołać wątpliwości co do ich bezstronności.
2. W przypadku szkód w uprawach ozimych spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne w terminie do 20 maja wymagających zaorania lub ponownego obsiewu, poziom szkód w uprawach ustala się uwzględniając szacunki strat określone przez komisje jednak nie wyżej niż 50% plonu (w tym przypadku do wyliczenia wysokości szkód nie uwzględnia się plonów roślin które zostały zasiane po zlikwidowanych uprawach ozimych).

3. Szacując straty w łąkach należy wziąć pod uwagę okres, w którym klęska dotknęła łąki oraz ilość pokosów na łąkach.

- W przypadku łąk dwukośnych plon dzielimy następująco:

I pokos 60%

II pokos 40%

- W przypadku łąk trójkośnych plon dzielimy następująco::

I pokos- 60%

II pokos 30%

III pokos 10%

Szacowanie strat w pastwiskach.

W przypadku pastwisk struktura plonów zielonki pastwiskowej w okresie wegetacji przedstawia się następująco:

- I rotacja (maj , czerwiec) 50%
- II rotacja (lipiec, sierpień) 30%
- III rotacja (wrzesień, październik) 20%

Zatem, szacując straty na łąkach i pastwiskach w lipcu nie można wpisać 100%, bo 100 % dotyczy plonu całkowitego (rocznego).

4. W przypadku maszyn, urządzeń rolniczych oraz budynków gospodarczych i innych budowli służących do produkcji rolnej do protokołu należy dołączyć uproszczony kosztorys szkód (np.: wyliczenia wg wartości poniesionych rzeczowych nakładów niezbędnych na przywrócenie funkcji użytkowych).

5. Minimalna powierzchnia jednolitej uprawy na działce, na której zostały uszkodzone uprawy, nie może być mniejsza niż 0,1 ha.

6. W razie kilkakrotnego uszkodzenia tej samej uprawy, wysokość każdej następnej szkody ustala się z uwzględnieniem wysokości poprzednio ustalonych szkód w skali całego gospodarstwa rolnego w odniesieniu do średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech lat

poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji. W takim przypadku w kolejnym protokole wysokość szkód powinna zostać pomniejszona o szkody wykazane w poprzednich protokołach w odniesieniu do tej samej uprawy rolnej (łączny % strat w danej uprawie w roku klęski nie może przekroczyć 100%).

Jeżeli w poprzednim protokole oszacowane przez komisje szkody były niższe niż 30%, komisja w kolejnym protokole może podać łączną wartość i poziom szkód w skali gospodarstwa w odniesieniu do wszystkich niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. W tym przypadku w protokole powinny być także wyodrębnione wartości szkód i ich poziom w skali gospodarstwa z wyszczególnieniem każdego niekorzystnego zjawiska.

- **Stała pomoc finansowa dla poszkodowanych rolników:**

1. Producenci rolni, którzy ponieśli straty w produkcji rolnej spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, mogą ubiegać się o pomoc ze strony państwa zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.) mogą ubiegać się o kredyty preferencyjne na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej są udzielane bezpośrednio po wystąpieniu szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, tj. najbliższym cyklu produkcyjnym i nie później niż 12 miesięcy od daty oszacowania szkód przez komisję.

2. **Inne formy pomocy** dla poszkodowanych rolników – sposób postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami (np.: zasiłki celowe, programy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)

• **Najczęściej występujące błędy w protokołach:**

- Brak czytelnych podpisów komisji i rolnika
- Błędne nazewnictwo niekorzystnego zjawiska atmosferycznego
- Brak daty przeprowadzenia lustracji
- Pomijanie upraw w których nie ma szkód
- Nieuwzględnianie produkcji zwierzęcej w protokołach
- Nieuwzględnianie całej powierzchni upraw w gospodarstwie w celu wyliczenia % poziomu szkód
- nieuzupełnienie protokołu o wyliczony % poziom szkód
- Nieprecyzyjne nazwy upraw

• **Dodatkowe informacje**

1. Każdy protokół powinien być wypełniony z największą starannością (czytelnie). Niewłaściwy zapis powinien być przekreślony i podpisany, a nad nim należy dokonać właściwego zapisu. Nie wolno natomiast poprawiać na wcześniej dokonanym zapisie, korektorować, itp.
2. Protokół powinien być sporządzony wyłącznie na podstawie wizji w terenie uwzględniając szkody zawarte we wniosku złożonym przez rolnika do urzędu. Z przeprowadzonej wizji powinna zostać sporządzona dokumentacja fotograficzna, stanowiąca załącznik do protokołu.
3. Protokół należy wydrukować z załącznikami, które stanowią jego integralną część.
4. Nie należy natomiast zmieniać wzoru protokołu tzn. usuwać tabel, czy zapisów. Brak elementów w danym gospodarstwie powinien zostać potwierdzony zapisem „brak danych”, „nie występuje”, bądź ”0”.

5. Jeżeli średni plon w gospodarstwie nie został ustalony na podstawie ksiąg rachunkowych, do wyliczania szkód przyjmuje się dane wg regionu FADN IERiGŻ.
6. Średnią roczną produkcję w skali całego gospodarstwa ustalamy ujmując zarówno produkcję roślinną jak i zwierzęcą niezależnie od tego w której z nich wystąpiły szkody.
7. Informacje o kosztach poniesionych z tytułu niezebrania plonów w wyniku wystąpienia szkód ustalane na podstawie dokumentów będących w posiadaniu producenta rolnego np. faktury.

II. Szacowanie strat w budynkach mieszkalnych

Przy przypisywaniu zdarzeniom charakteru klęski żywiołowej należy posilkować się definicją klęski żywiołowej zawartą w ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U.62, poz. 558, z późn. zm.). Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, przez klęskę żywiołową rozumie się katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki **zagrożają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach**, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem.

Zatem wnioski gmin o uruchamianie środków rezerwy celowej budżetu państwa powinny zawierać szczegółowe uzasadnienie wskazujące, że zdarzenie dotyczy dużej liczby osób lub rodzin, a straty w poszczególnych gospodarstwach domowych są znaczne. W pozostałych przypadkach, zasiłki dla osób poszkodowanych mogą zostać wypłacone ze środków własnych gmin przeznaczonych na pomoc społeczną.

• Tryb uruchamiania środków rezerwy celowej budżetu państwa na wypłatę zasiłków celowych

1. Wójt/burmistrz/prezydent niezwłocznie po zdarzeniu przekazuje do ośrodka pomocy społecznej dane adresowe osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku działania żywiołu.
2. Pracownicy socjalni Ośrodka niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy, ustalają sytuację życiową rodzin w oparciu o wstępną wizję w terenie, pod kątem potrzeb i możliwości zaspokajania przez rodziny podstawowych potrzeb bytowych ze środków własnych.

Takie działanie umożliwi szybkie przygotowanie wniosku do Wojewody o przyznanie z budżetu państwa zaliczki na poczet przewidywanych wypłat zasiłków. Następnie pracownicy ośrodka przystępują do ustalania sytuacji rodzin przeprowadzając wywiady środowiskowe wynikające z przepisów prawa.

3. Wójt/burmistrz/prezydent, w celu wsparcia działań pracowników pomocy społecznej może uruchomić pracę Oddziału terenowego Komisji na podstawie obowiązującego Zarządzenia Wojewody Świętokrzyskiego.
9. Komisja zobowiązana jest do oszacowania strat na miejscu zdarzenia oraz spisania ich w odpowiedniej karcie oszacowania, którą musi podpisać poszkodowany. Należy również sporządzić dokumentację fotograficzną. W dalszej kolejności na podstawie karty należy uzupełnić protokół (protokół z oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwie domowym - załącznik nr 6 do procedury szacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych na terenie województwa świętokrzyskiego), który również winien być podpisany przez poszkodowanego.

W przypadku odmowy podpisania karty bądź protokołu przez poszkodowanego fakt ten powinien zostać uwidoczniiony na w/w dokumentach. W powyższej sytuacji komisja powinna przyjąć pisemne wyjaśnienia od poszkodowanego lub sporządzić notatkę służbową zawierającą jego ustne wyjaśnienia. Notatka winna być odczytana oraz podpisana przez obecnych członków komisji.

10. Na bazie protokołów indywidualnych sporządzane jest zbiorcze zestawienie w postaci listy poszkodowanych z krótkim opisem szkód i wielkością strat

potwierdzone przez przewodniczącego oddziału terenowego komisji, które Wójt/ Burmistrz/ Prezydent przekazuje do kierownika Ośrodka. W oparciu o przeprowadzone wywiady środowiskowe oraz zbiorcze zestawienie, kierownik Ośrodka tworzy wstępną listę osób wymagających pomocy, z krótkim opisem szkody zawartym w zestawieniu zbiorczym, szacowaną kwotą zasiłku i przekazuje ją do Wójta/ Burmistrza/ Prezydenta.

11. Na bazie powyższej listy Wójt/Burmistrz/Prezydent sporządza wniosek do Wojewody, zawierający:

- datę, rodzaj i zakres zdarzenia klęskowego;
- liczbę osób poszkodowanych;
- wnioskowaną kwotę dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa;
- uzasadnienie wskazujące, że usunięcie strat wyrządzonych zdarzeniem o charakterze klęskowym, przewyższa możliwości finansowe gminy;
- listę uszkodzonych lub zniszczonych budynków mieszkalnych w poszczególnych miejscowościach.

Uwaga! Najniższy poziom strat, który może być rozpatrywany przy przyznawaniu zasiłków z rezerwy celowej budżetu państwa to 1050 zł.

12. Wnioski o dotację na zasiłki celowe powinny być kierowane do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia ŚUW.

Uwaga 1.: Niezależnie od pomocy z rezerwy celowej budżetu państwa gmina może i powinna udzielać również pomocy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, z późn. zm.) - art. 40 ust. 2 i 3. – ze środków własnych.

Uwaga 2.: Zasiłki celowe na remont/odbudowę znane dotychczas do 20 tys. zł i 100 tys. zł - ich przyznawanie oraz rozliczanie są każdorazowo ustalane wytycznymi ministerialnymi. W przypadku wystąpienia klęski i potrzeby wypłaty zasiłków celowych Wojewoda odrębnie poinformuje zainteresowane ośrodki pomocy społecznej o trybie przyznawanej pomocy.

- **Dodatkowe informacje dot. szacowania szkód w budynkach mieszkalnych**

Powódź (powódź w wyniku wylania rzeki lub cieką wodnego, powódź w wyniku nawałnego deszczu)

Szacujemy straty w budynkach mieszkalnych w przypadku, gdy woda wdarła się przez próg do części mieszkalnej - uniemożliwiając prowadzenie gospodarstwa domowego.

W piwnicach uznane może być tylko uszkodzenie pieca CO lub hydroforu potwierdzone przez fachowca, ale tylko w przypadku wdarcia się wody do piwnicy, a nie w wyniku podsiąków, podtopień w związku z brakiem izolacji lub złym posadowieniem budynku.

Pęknięcia ścian – przyczynę ich powstania musi potwierdzić nadzór budowlany

Rynny, parapety – szacowanie szkód jest możliwe tylko w przypadku gdy uszkodzeniu uległ dach.

Elewacja – szacowanie szkód jest możliwe tylko w przypadku gdy uszkodzona elewacja nie spełnia swoich funkcji i jest zniszczona w znacznej części w sposób widoczny.

Pomoc przyznawana jest do tej części, która została uszkodzona.

W przypadku budynków mieszkalnych do otrzymania pomocy nie będą uwzględniane szkody m.in.:

- elementów dekoracyjnych,
- dodatkowych zadaszeń tarasów, ganków,
- solarów,
- ogrodzeń,
- wjazdów, zjazdów, wybrukowanych podwórek,
- altanek, garaży i budynków gospodarczych.

DYREKTOR
Wydziału Infrastruktury i Rozwoju
Jacek Sułek

